

Sbírkotvorná koncepce muzea

Mezi hlavní cíle Muzea paměti XX. století, z.ú., založeného usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy (č. 9/9 z 19. září 2019), patří vedle „zachování historické paměti v souvislosti se vznikem, existencí a pádem totalitních režimů na území Československa“, připomínání osudů odpůrců a obětí totalitních režimů a přispívání “k pochopení modelů autoritativního vládnutí”.

Muzeum je deklarováno jako instituce paměťová, sbírkotvorná, vzdělávací a osvětová.

Obecné cíle sbírkotvorné činnosti

- Vypracování právního rámce a metodiky nabývání sbírkových předmětů, které budou vybírány v souladu s posláním muzea (Sbírkový řád).
- Budování a evidence sbírkového fondu české i zahraniční provenience hmotně dokladujícího a dokumentujícího dějinný vývoj na území hlavního města Prahy a bývalého Československa (případně i Střední Evropy) ve 20. století. V širším slova smyslu se jedná o sběr takových sbírkových předmětů a audiovizuálních svědectví pamětníků, které umožní připomínat a interpretovat veřejnosti klíčové události a osobnosti mající rozhodující vliv na podobu demokracie a nesvobody v této době na našem území. Oblastí sběru by mělo být vedle hlavního města Prahy i celé území republiky s přirozenými přesahy do zahraničí.

Muzejní sbírky:

- Jsou vytvářeny na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.
- Plní vzdělávací a výchovnou roli muzea.
- Předávají hodnoty a tradice demokratické společnosti.
- Seznamují návštěvníky s osudy obětí a odpůrců totalitních režimů (včetně pochopení mechanismů jejich fungování).
- Prezentují vhodný kontext témat a programů muzea.

- Vhodným způsobem dotvářejí celkový prožitek návštěvníků muzea (intelektuální, kognitivní, duchovní, emocionální a sociální).
- Přispívají k prevenci extrémistických projevů ve společnosti, projevů diskriminace na základě rasy, barvy pleti, jazyka, národnostního či sociálního původu, náboženství, pohlaví, politického či jiného smýšlení, majetku, rodu či obdobného postavení; přispět k zobrazení historických důsledků politického populismu.

Idea, tvorba a realizace sbírkotvorné činnosti muzea

- Sbírkotvorná činnost muzea je vykonávána v souladu se Sbírkovým řádem, posláním a cíli muzea s ohledem na potřeby muzejních expozic a v součinnosti s Oddělením vzdělávání.
- V rámci sbírkotvorné činnosti a tvorby expozice jsou důležité moderní a interaktivní prostředky a metody. Expozice bude vycházet návštěvníkům aktivně vstříc a odpovídat na jejich vzdělávací potřeby v kontextuálním přístupu. Expozice bude účinná a podnětná jako edukační médium.
- Muzeum aktivně vyhledává nové sbírkové předměty. Do budování sbírek muzea bude prostřednictvím veřejných výzev zapojena i širší veřejnost, školy, návštěvníci ze zahraničí a pamětníci událostí 20. století.
- Budování knižního fondu jako zárodku pro zřízení muzejní knihovny pro veřejnost.
- Oddělení výstavnictví a sbírek existuje od roku 2019. Vedoucí odboru sbírek a výstavnictví (v současnosti jediný pracovník oddělení) je podřízen řediteli. Budoucí pracovní místa (kurátoři, restaurátoři a pracovníci dokumentace a evidence sbírek) budou obsazena po schválení sbírkotvorné koncepce, sbírkového řádu a přidělení mzdových prostředků.
- V roce 2021 bude zřízen Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost jako odborný poradní orgán ředitele v oblasti strategie sbírkotvorné činnosti a v oblasti správy a uchovávání muzeem spravovaných sbírek.
- Ve sbírkotvorné činnosti a tvorbě expozic muzea plánuje muzeum rozšíření spolupráce s podobnými institucemi v ČR i zahraničí (vedle Národního muzea, Muzea hlavního města Prahy, Muzea policie a Knihovny Libri prohibiti to je např. i pokračování spolupráce s Platformou evropské paměti a svědomí nebo Asociací muzeí a galerií ČR, jejímiž součástmi se muzeum v roce 2021 stalo).
- Muzeum buduje rovněž samostatnou sbírku orální historie. Připravujeme spolupráci s dalšími organizacemi, které se u nás této činnosti věnují (jako je např. Post Bellum, ČT, ČRo, Ústav pro soudobé dějiny AV, Židovské muzeum v Praze, Živá paměť, o.p.s. aj.)

Finanční zajištění, spolupráce na grantech

- Muzeum prozatím vynakládá finanční prostředky na sbírkotvornou činnost ze svého rozpočtu. Po zapsání do sbírky do CESu, je možné využít prostředků i z dalších zdrojů, jako je např. Hlávkova nadace či Ministerstvo kultury ČR. Existují i dotační projekty určené na budování nových expozic a granty pro podporu nahrávání a zpracování rozhovorů s pamětníky. Vedle toho je tu i možnost využití finančních darů od soukromých donátorů.

Personální koncepce muzea v oblasti sbírkotvorné činnosti

- *Vedoucí oddělení výstavnictví a sbírek*, odborný pracovník (koordinace činnosti, koncepce oddělení, kontakty s dalšími odděleními a vzdělávacími a veřejnými institucemi, odborná činnost, dokumentace a evidence sbírek...)
- *Kurátor sbírek*, odborný pracovník, správce depozitáře a kurátor sbírky orální historie, (dokumentace, evidence a správa sbírek, správa sbírky orální historie, organizace a nahrávání rozhovorů s pamětníky; výhledově specializovaní pracovníci na sbírkové předměty trojrozměrné - z papíru, textilu, kovu...)
- *Restaurátoři papíru, kovu, textilu* (prozatím externí spolupráce podle potřeby).

Strategie a cíle sbírkotvorné činnosti 2021–2025

- Pokračování péče o sbírkové předměty v depozitáři kanceláře muzea v Opletalově ul. 22 a finanční zajištění péče o sochu maršála Koněva v depozitáři v Měšicích (Praha - východ).
- Po rekonstrukci dočasného sídla muzea v Domě pázat na Hradčanech zajištění přestěhování a uložení sbírkových předmětů muzea do tamního depozitáře a prostor.
- Vedle vlastního aktivního vyhledávání oslovování veřejnosti za účelem získávání nových sbírkových předmětů. Zaměření na zintenzivnění akvizic v oblasti doposud žijících pamětníků 20. století.
- Po dosažení předepsaného počtu sbírkových předmětů (cca 3000 ks) zapsání sbírky muzea do Centrální evidence sbírek (CES).
- Personální stabilizace oddělení výstavnictví a sbírek (posílení personálně i technicky v oblasti péče o sbírky, dokumentace a evidence, viz Personální koncepce muzea v oblasti sbírkotvorné činnosti výše).
- Navázání správy sbírky na moderní informační technologie: 1) zakoupení uživatelsky přívětivého systému zaměřeného na rychlé zpracování (včetně evidence), ukládání a prezentování muzejních

sbírek. 2) zakoupení systému pro správu knihovny. Nové technologie by měly napomoci jak uživatelsky přívětivé správě sbírky, tak jejím efektivnějším otevírání veřejnosti (badatelské i laické).

Vypracoval: PhDr. Vít Fojtek, Ph.D.